

N. B.

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat Diagrams wherever necessary.

1. Answer any two of the following.

(20)

- (a) Write the difference between Internal and International Trade.
- (b) Analyse Adam Smith's Theory of International Trade.
- (c) Explain the Leontief's Paradox.

2. Answer any two of the following.

(20)

- (a) Describe various Concepts of Terms of Trade.
- (b) Discuss the Law of reciprocal demand with the help of offer curves.
- (c) Explain the Advantages and disadvantages of protectionist trade policy.

3. Answer any two of the following.

(20)

- (a) Define Foreign Exchange Market. What are the Functions of Foreign Exchange Market?
- (b) Comment on "managed flexibility".
- (c) Define foreign direct investment. What are the benefits of foreign direct investment?

4. Answer any two of the following.

(20)

- (a) Explain the objectives and functions of the International Monetary Fund.
- (b) Discuss in detail the WTO Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights.
- (c) Explain the North American Free Trade Agreement (NAFTA).

5. Write short notes on any two of the following.

(20)

- (a) The Heckscher- Ohlin Theory of International trade.
- (b) Concept of the balance of trade and balance of payments.
- (c) Advantages and disadvantages of multinational corporations.
- (d) Objectives and Functions of South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC).

OR

Q. 5. Multiple choice question, choose the correct answer from the given options and rewrite the statement.

(20)

1. .... plays a very important role in the world economy.
A) Domestic Politicians
B) Social Organizations
C) NGOs
D) International Economics
2. Who formulated the comparative cost benefit theory of international trade?
A) David Ricardo
B) Lord J M Keynes
C) Thomas Robert Malthus
D) J. B. Se Say

3. Leontief measured the factor intensity of U.S. exports and import replacements using .....
- A) Consumption Tables
- B) Expenditure Tables
- C) Demand Tables
- D) input-output tables.
4. International trade and economic development are .... to each other.
  - A) Equal
  - B) Homogeneous
  - C) Complementary
  - D) contradictory
5. .... is a contributing component in explaining the expansion of globalization.
  - A) Absolute cost-Advantage theory
  - B) Comparative Cost-Advantage Theory
  - C) The new trade theory
  - D) Modern International Trade theory
6. "The physical ratio by which goods are exchanged from one country to another is called a...."
  - A) Balance of Payments
  - B) Balance of Trade
  - C) Term of Trade
  - D) Tariffs
7. The concept of Gross Terms of Trade is introduced by ....
  - A) David Ricardo
  - B) Prof. Tossing and Winner
  - C) Dr. Alfred Marshall
  - D) Lord J. M. Keynes
8. Which of the following is a debit item in the balance of payment?
  - A) Import of goods
  - B) Income from investment abroad
  - C) Receipts from transfer payments
  - D) Exports of services
9. .... have introduced the core idea of the theory of purchasing power parity.
  - A) John Whitley and David Ricardo
  - B) Adam Smith
  - C) Dr. Alfred Marshall
  - D) Gustav Cassel
10. Which of the following items is incorrect regarding the protection policy?
  - A) Infant Industry Argument
  - B) Diversification Argument
  - C) Laissez fair policy
  - D) Anti-Dumping Argument
11. International trade is a trade which takes place between ..... countries of the world.
  - A) two
  - B) Two or more
  - C) Four or more
  - D) Three or more
12. A foreign exchange market facilitates the ..... of foreign trade.
  - A) Fiscal transactions
  - B) Monetary transactions
  - C) Wage transactions
  - D) Trade transactions

13. The swap operations are undertaken by ..... in the foreign exchange market.
- A) Central bank
  - B) Commercial banks
  - C) Co-operative banks
  - D) Private Banks
14. MNCs are characterized .....
- A) by single of control
  - B) by bilateral of control
  - C) by dual of control
  - D) by unity of control
15. ..... in developing countries have enhanced the service sectors.
- A) Foreign Employment
  - B) Foreign Production
  - C) Foreign Direct Investment
  - D) Foreign Currency
16. In July 1944 the United Nations.... was held in Bretton Woods, New Hampshire, USA.
- A) Money and Finance conference
  - B) Monetary and Finance conference
  - C) Money and Financial conference
  - D) Monetary and Financial conference
17. The World Bank officially began operations in....
- A) June 1948
  - B) June 1946
  - C) June 1947
  - D) June 1942
18. Which of the following activities is undertaken to build Trade capacity?
- A) Dispute settlement
  - B) Aid for trade
  - C) Dialogue with NGOs
  - D) Security of trade policies
- 19) US-Mexico-Canada Agreement (USMCA) replaced the North American Free Trade Agreement (NAFTA) in.....
- A) 2018
  - B) 2019
  - C) 2020
  - D) 2021
20. Which one of the following is not a reference to the European Union?
- A) European Co-operative
  - B) European Economic Community
  - C) European common market
  - D) European Community

*****

मराठी रूपांतर

(वेळ: ३ तास)

(एकूण गुण: १००)

सूचना :-

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

1. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

- (अ) अंतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार या दोहोंमधील फरक लिहा.
- (ब) ॲडम स्मिथच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या सिद्धांताचे विश्लेषण करा.
- (क) लिओन्टीफचा विरोधाभास स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

- (अ) व्यापार अटींच्या विविध संकल्पनांचे वर्णन करा.
- (ब) प्रस्ताव वक्राच्या सहाय्याने अन्योन्य मागणी नियम स्पष्ट करा.
- (क) संरक्षणवादी व्यापार धोरणाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.

3. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

- (अ) परकीय विनिमय बाजाराची व्याख्या करा. परकीय विनिमय बाजाराची कार्ये कोणती आहेत?
- (ब) "व्यवस्थापित लवचिकता" यावर भाष्य करा.
- (क) प्रत्यक्ष परकीय गुंतवणूकीची व्याख्या करा. प्रत्यक्ष परकीय गुंतवणुकीचे फायदे कोणते आहेत?

4. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (२०)

- (अ) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दिष्ट्ये व कार्ये विशद करा.
- (ब) जागतिक व्यापार संघटनेच्या बौद्धिक संपदा अधिकाराच्या व्यापार-संबंधित पैलूंवरील करारावर सविस्तर चर्चा करा.
- (क) उत्तर अमेरिकन मुक्त व्यापार करार (NAFTA) स्पष्ट करा.

5. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. (२०)

- (अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा हेक्शर - ओहलिन (Heckscher-Ohlin) सिद्धांत.
- (ब) व्यापारतोल आणि व्यवहारतोल संकल्पना.
- (क) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे फायदे आणि तोटे.
- (द) दक्षिण आशियाई प्रादेशिक सहकार्य संघटनेची (SAARC) उद्दिष्ट्ये आणि कार्ये.

किंवा

प्रश्न 5 वा. बहुपर्यायी प्रश्न, दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा आणि विधान पुन्हा लिहा.

(२०)

1. जागतिक अर्थव्यवस्थेत ..... खूप महत्त्वाची भूमिका बजावते.

- अ) देशांतर्गत राजकारणी
- ब) सामाजिक संस्था
- क) स्वयंसेवी संस्था
- ड) आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्र

2. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा तुलनात्मक खर्च लाभ सिद्धांताची मांडणी कोणी केली आहे?

- अ) डेव्हिड रिकार्डो
- ब) लॉर्ड जे. एम. केन्स
- क) थॉमस रॉबर्ट माल्थस
- ड) जे. बी. से

3. लिओन्टिफ (Leontief) ने ..... वापरून यूएस निर्यात आणि आयात प्रतिस्थापनांच्या घटकांची तीव्रता मोजली.

- अ) उपभोग सारण्या
- ब) खर्चाचे सारण्या
- क) मागणी सारण्या
- ड) आदान-प्रदान सारण्या

4. आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि आर्थिक विकास हे एकमेकांना ..... आहेत.

- अ) समान
- ब) एकजिनसी
- क) पूरक
- ड) परस्परविरोधी

5. ..... हा जागतिकीकरणाच्या विस्ताराचे स्पष्टीकरण देण्यासाठी एक योगदान देणारा घटक आहे.

- अ) निरपेक्ष खर्च-लाभ सिद्धांत
- ब) तुलनात्मक खर्च-लाभ सिद्धांत
- क) नवीन व्यापार सिद्धांत
- ड) आधुनिक आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धांत

6. "ज्या भौतिक गुणोत्तराने एका देशातून दुसऱ्या देशामध्ये वस्तूंची देवाणघेवाण होते त्याला ..... संज्ञा म्हणतात."

- अ) व्यवहारशेषाची
- ब) व्यापारशेषाची
- क) व्यापार शर्तीची
- ड) जकातीची

7. स्थूल वस्तुगत व्यापार अटीची संकल्पना .... यांनी मांडली आहे.

- अ) डेविड रिकार्डो
- ब) प्रा. टॉसिंग आणि विनर
- क) डॉ. अल्फ्रेड मार्शल
- ड) लॉर्ड जे. एम. केन्स

8. व्यवहारशेषातील खालीलपैकी कोणती एक बाब जमेची आहे?

- अ) वस्तूंची आयात
- ब) परदेशातील गुंतवणुकीतून उत्पन्न
- क) हस्तांतरण देयकांपासूनच्या पावत्या
- ड) सेवांची निर्यात

9. ..... यांनी क्रयशक्ती समता सिद्धांताची मूळ कल्पना मांडली आहे.

- अ) जॅन व्हिट्ले आणि डेविड रिकार्डो
- ब) ऑडम स्मिथ
- क) डॉ. अल्फ्रेड मार्शल
- ड) गुस्ताव कॅसल

10. संरक्षण धोरणाबाबत खालीलपैकी कोणती बाब चुकीची आहे?

- अ) बाल्यावस्थेतील उद्योगांचा युक्तिवाद
- ब) विधीकरणाचा युक्तिवाद
- क) निर्हस्तक्षेप धोरण
- ड) राशीपातन विरोधी युक्तिवाद

11. आंतरराष्ट्रीय व्यापार हा जगातील ..... देशांदरम्यान होणारा व्यापार आहे.

- अ) दोन
- ब) दोन किंवा अधिक
- क) चार किंवा अधिक
- ड) तीन किंवा अधिक

12. परकीय चलन बाजार परकीय व्यापाराचे ..... सुलभ करतो.

- अ) राजकोषीय व्यवहार
- ब) मौद्रिक व्यवहार
- क) मजुरी व्यवहार
- ड) व्यापार व्यवहार

13. परकीय चलन बाजारात ..... स्वॅप व्यवहार केले जातात.

- अ) मध्यवर्ती बँकेद्वारे
- ब) व्यापारी बँकांद्वारे
- क) सहकारी बँकांद्वारे
- ड) खाजगी बँकांद्वारे

14. बहुराष्ट्रीय कंपन्या ..... वैशिष्ट्यकृत आहेत.
अ) एकल नियंत्रणाने
ब) द्विपक्षीय नियंत्रणाने
क) दुहेरी नियंत्रणाने
ड) नियंत्रणाच्या एकत्रेने
15. विकसनशील देशांमधील ..... सेवा क्षेत्रांमध्ये वाढ झाली आहे.
अ) विदेशी रोजगारामुळे
ब) विदेशी उत्पादनामुळे
क) थेट परकीय गुंतवणूकीमुळे
ड) परकीय चलनामुळे
16. जुलै १९४४ मध्ये ब्रेटन वूड्स, न्यू हॅम्पशायर, यूएसए येथे संयुक्त राष्ट्र संघाचे .... आयोजन करण्यात आले.
अ) मुद्रा आणि वित्त परिषद
ब) चलन अथवा मौद्रिक आणि वित्त परिषद
क) पैसा अथवा मुद्रा आणि वित्त अथवा आर्थिक परिषद
ड) मौद्रिक अथवा चलन विषयक आणि वित्त अथवा आर्थिक परिषद
17. जागतिक बँकेने अधिकृतपणे ...मध्ये कामकाज सुरु केले.
अ) जून 1948
ब) जून 1946
क) जून 1947
ड) जून 1942
18. व्यापार क्षमता वाढविण्यासाठी खालीलपैकी कोणते उपक्रम हाती घेतले जातात?
अ) विवाद निपटारा
ब) व्यापारासाठी मदत
क) स्वयंसेवी संस्थांशी संवाद
ड) व्यापार धोरणांची सुरक्षा
19. यूएस-मेक्सिको-कॅनडा कराराने (USMCA) उत्तर अमेरिकन मुक्त व्यापार कराराची (NAFTA) .... मध्ये जागा घेतली.
अ) 2018
ब) 2019
क) 2020
ड) 2021
20. खालीलपैकी कोणता युरोपियन युनियनचा संदर्भ नाही?
अ) युरोपियन सहकारी
ब) युरोपियन आर्थिक समुदाय
क) युरोपियन सामाईक बाजार
ड) युरोपियन समुदाय

*****